

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 222/06-67

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 16. októbra 2007 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti J. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 2 ods. 2 a čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 p o r u š i l základné právo J. K. podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

3. Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 z r u š u j e .

4. Primerané finančné zadost'učinenie s'ťažovateľovi n e p r i z n á v a .

5. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia J. K. v sume 27 062 Sk (slovom dvadsaťsedemtisícšesťdesiatdva slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Mgr. Š. B., Advokátska kancelária, Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Krajský súd v Žiline j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 27 062 Sk (slovom dvadsaťsedemtisícšesťdesiatdva slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 222/06-27 z 30. novembra 2006 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť J. K., Ž., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 2 ods. 2 a čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v rozsahu, v akom s'ťažovateľ namietal jeho porušenie uznesením Krajského súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 pre namietanú neexistenciu uznesenia Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) o oprávnenosti trvania väzby po 10. septembri 2005.

II.

Uznesením Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Ž., oddelenia skráteného vyšetřovania, sp. zn. ČVS: ORP-863/1-OSV-ZI-2005

z 10. marca 2005 bolo proti sťažovateľovi začaté trestné stíhanie pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), a to na tom skutkovom základe, že 10. marca 2005 v čase o 7.20 h sa na autobusovom nástupišti v meste Ž. dopustil hrubej neslušnosti tým, že okoloidúcich občanov hrubo slovne urážal a striekal na nich spray, na základe čoho bola na miesto vyslaná hliadka Mestskej polície Ž., ktorú po príchode slovne hrubo urážal a vyhrážal sa im bitkou.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Tp 39/05 z 11. marca 2005 bol sťažovateľ podľa § 68 ods. 1 z dôvodov § 67 ods. 1 písm. c) zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby. Väzba začala plynúť 10. marca 2005 od 7.40 h. Sudca svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v prípade sťažovateľa hrozí dôvodná obava, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, pretože z predloženého spisového materiálu vyplýva, že tento bol dosiaľ štyrikrát súdne trestaný, pričom od posledného odsúdenia uplynula krátka doba.

Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby podal sťažovateľ sťažnosť priamo do zápisnice o jeho výsluchu na okresnom súde, na ktorom sa rozhodlo o jeho vzatí do väzby. Krajský súd preskúmal podanú sťažnosť a dospel k záveru, že nie je dôvodná, pričom sa stotožnil so skutkovým stavom a právnymi závermi, ku ktorým dospel okresný súd v napadnutom uznesení, a preto ju uznesením sp. zn. 1 Tpo 60/05 z 5. apríla 2005 zamietol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Ž. 17. augusta 2005 pod č. k. 1 Pv 318/05-47 podal na sťažovateľa na okresnom súde obžalobu pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona a pre trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 156 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľ 16. septembra 2005 podal okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu formálne označenú ako „*Návrh na začatie konania pred súdom o zákonnosti obmedzenia mojej osobnej slobody*“. Z obsahu predmetnej žiadosti vyplýva, že sťažovateľ namieta zákonnosť obmedzenia jeho osobnej slobody, keďže podľa

jeho názoru od 10. septembra 2005 neexistuje podklad – rozhodnutie pre ďalšie trvanie jeho väzby.

Okresný súd podanú žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zo 16. septembra 2005 uznesením č. k. 9 T 136/2005-80 z 28. septembra 2005 zamietol. Z obsahu citovaného uznesenia okresného súdu ďalej vyplýva, že samosudca v súlade s ustanovením § 72 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal, či trvajú dôvody väzby u sťažovateľa aj bezprostredne po podaní obžaloby na okresnom súde, alebo či sa nezmenili, a konštatoval, že dôvody podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku trvajú aj naďalej bez toho, aby vydával osobitné rozhodnutie o tejto skutočnosti.

Sťažovateľ 10. októbra 2005 podal proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 T 136/2005-80 z 28. septembra 2005 sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že napadnuté uznesenie bolo v rozpore s ústavou, dohovorom, ako aj zákonom. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uviedol, že zákonná lehota väzby (6 mesiacov) mu skončila 10. septembra 2005.

Krajský súd podanú sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 zamietol. V citovanom uznesení dospel k záveru, že keďže väzba sťažovateľa v prípravnom konaní nepresiahla lehotu ustanovenú v § 71 ods. 1 Trestného poriadku, nemusela byť predlžovaná. Krajský súd sa nestotožnil s právnym názorom sťažovateľa, že po 10. septembri 2005, keď mu mala skončiť zákonná lehota väzby, bolo potrebné požiadať, resp. vydať rozhodnutie o predĺžení väzby, pretože podľa ustanovenia § 71 ods. 2 Trestného poriadku väzbu sťažovateľa by bolo potrebné predlžovať len v tom prípade, keby mala presiahnuť dva roky. Keďže väzba v konaní pred súdom spolu s väzbou v prípravnom konaní nepresiahla dva roky, nebol podľa názoru krajského súdu dôvod na jej predĺženie v zmysle ustanovenia § 71 ods. 2 Trestného poriadku, a preto nebolo potrebné vydávať rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 2 ods. 2, čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 dohovoru postupom krajského súdu.

Sťažovateľ dôvodnosť svojej sťažnosti opiera o ustanovenie § 176 Trestného poriadku a je toho názoru, že podanie obžaloby je samostatným procesným úkonom prokurátora a zákon mu nepriznáva účinok rozhodnutia o väzbe. Rovnako namieta, že v danom prípade prokurátor nepodal návrh na predĺženie doby trvania väzby a sudca o ďalšom trvaní väzby nerozhodol pred uplynutím šesť – mesačnej lehoty, hoci to bola jeho povinnosť. Sťažovateľ v podanej sťažnosti ďalej dôvodí, že v danom prípade mohol zotrvať vo väzbe po 10. septembri 2005 len na základe individuálneho právneho aktu, t. j. uznesenia okresného súdu a zastáva názor, že predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak bol návrh prokurátora doručený súdu najmenej 10 pracovných dní pred uplynutím šesť – mesačnej lehoty. V tejto súvislosti uviedol, že lehotu väzby mal okresný súd predĺžiť formou uznesenia. V jeho prípade chýba rozhodnutie o predĺžení väzby, a preto väzbu od 10. septembra 2005 do 24. novembra 2005 považuje za nezákonnú.

Sťažovateľ uviedol, že na daný skutkový stav veci je potrebné aplikovať zákonnú úpravu v právnom režime Trestného poriadku platnom do 31. decembra 2005, pretože k namietaným skutočnostiam došlo za účinnosti tohto právneho režimu.

Na základe toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo J. K. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2, 5 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Tos 180/05 zo dňa 19. októbra 2005 porušené bolo. Preto ho v plnom rozsahu ruší.

2. Základné právo J. K. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2, 5 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 9 T 136/2005-80 zo dňa 28. 09. 2005 porušené bolo. Preto ho v plnom rozsahu ruší.

3. Sťažovateľovi J. K., priznáva finančné zadostučinenie vo výške 200.000,- Sk, (slovom: dvestotisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet JUDr. Mgr. Š. B., a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

Krajský súd 25. júna 2007 oznámil ústavnému súdu, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ trval na ústnom pojednávaní, ústavný súd nariadil na 16. október 2007 ústne pojednávanie vo veci.

Na ústnom pojednávaní 16. októbra 2007 sa zúčastnil sťažovateľ a jeho právny zástupca, ktorý uviedol, že trvá na podanej sťažnosti, že jeho mandant bol vzatý do väzby 10. marca 2005 a že 14. septembra 2005 požiadal okresný súd o prepustenie z väzby. Poukázal na to, že od 10. septembra 2005 je jeho väzba nezákonná, pretože uznesením okresného súdu nebolo rozhodnuté o jej predĺžení, a preto od 10. septembra 2005, teda 3 mesiace, je väzba nezákonná. Okrem uvedeného v písomnom podaní uviedol, že odsúdený bol stíhaný nielen pre skutok, za ktorý bol odsúdený na 7,5 roka nepodmienečne, ale aj za trestný čin útoku na verejného činiteľa a výtržníctva. Vzhľadom na skutočnosť, že v tomto prípade mu nebola preukázaná vina, bolo toto trestné stíhanie zastavené. Do väzby bol vzatý aj za tieto trestné činy, pričom mu okresný súd nezarátal väzbu do výkonu trestu odňatia slobody, a preto bol jeho mandant týmto poškodený. Právny zástupca zároveň predložil špecifikáciu trov právneho zastúpenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

V posudzovanom prípade ústavný súd riešil otázku, či z hľadiska základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru možno pripustiť, aby súd konajúci vo veci nerozhodol o ďalšom trvaní väzby v období od podania obžaloby súdu do doby preskúmania obžaloby, resp. konania hlavného pojednávania napriek tomu, že na uvedené obdobie prípadne koniec základnej väzobnej lehoty ustanovenej pre prípravné konanie, a to aj bez návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby.

V danom prípade okresný súd a rovnako aj krajský súd boli toho názoru, že Trestný poriadok explicitne neustanovuje povinnosť súdu vydať písomné rozhodnutie o tom, že dôvody väzby naďalej trvajú. Podľa názoru okresného súdu aj krajského súdu zo samotného znenia ustanovenia § 314c ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že o ďalšom trvaní väzby rozhodne súd, len ak nenariadi hlavné pojednávanie. Okresný súd však v danom prípade hlavné pojednávanie po preskúmaní obžaloby nariadil na 6. október 2005. Krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 zároveň vyslovil právny názor, že *„nakoľko väzba obžalovaného v prípravnom konaní nepresiahla lehotu ustanovenú v § 71 ods. 1 Trestného poriadku, táto nemusela byť predĺžovaná“*. Podľa názoru krajského súdu podaním obžaloby skončila väzba v prípravnom konaní a začala plynúť súdna väzba,

ktorá v zmysle § 71 ods. 2 Trestného poriadku nesmie spolu s väzbou v prípravnom konaní trvať dlhšie ako dva roky.

Krajský súd bol tiež toho názoru, že väzbu obžalovaného by bolo potrebné predlžovať, len keby mala presiahnuť dva roky. Keďže v danom prípade väzba v konaní pred súdom spolu s väzbou v prípravnom konaní nepresiahla dva roky, nebol podľa názoru krajského súdu dôvod na jej predĺženie v zmysle § 71 ods. 2 Trestného poriadku, a preto nebolo potrebné vydávať rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z týchto skutočností: Trestný poriadok explicitne neustanovuje, dokedy má súd konajúci vo veci rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby, avšak v zmysle ustanovenia § 314c ods. 3 Trestného poriadku tak musí rozhodnúť najneskôr pri preskúmaní obžaloby. Uvedené platí za podmienky, že väzobná lehota ustanovená pre prípravné konanie neuplynie do termínu preskúmania obžaloby súdom konajúcim vo veci. Ak by väzobná lehota ustanovená pre prípravné konanie mala uplynúť pred preskúmaním obžaloby, potom musí súd konajúci vo veci rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby najneskôr v deň, na ktorý prípadne koniec väzobnej lehoty ustanovenej pre prípravné konanie.

Opačný výklad § 314e ods. 3 Trestného poriadku by nekorešpondoval s ustálenou judikovanou súdnou praxou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

Ústavný súd sa už vyjadril k ústavným zárukám osobnej slobody jednotlivca, keď uviedol, že záruky osobnej slobody jednotlivca sa v prípade väzby nevyčerpávajú len odkazom na zákonnú úpravu. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba „na základe rozhodnutia súdu“, nadväzujúc na prvý odsek tohto článku, podľa ktorého „osobná sloboda sa zaručuje“. Ústavný súd tým vyjadril význam tak osobnej slobody jednotlivca, ako aj úlohy súdov a sudcov pri napĺňaní ústavných záruk osobnej slobody. Podľa ústavy zo všetkých orgánov sú to práve súdy, ktoré majú zodpovednosť za to, či v prípade osoby obvinenej z trestného činu bude proti nej trestné konanie vedené vo väzbe alebo na slobode. Na prevzatie tejto zodpovednosti ústava ustanovuje formu „rozhodnutia“,

a tým dbá o to, aby väzba ako opatrenie, pozbavujúca osobnej slobody bola vykonaná spôsobom poskytujúcim obvinenému základné procesné záruky proti svojvoľnému postupu dotknutých orgánov.

Podľa názoru ústavného súdu neobstojí právny názor vyslovený okresným súdom a krajským súdom v posudzovanej veci, že absencia explicitne zákonnej úpravy umožňuje súdu po rozhodnú dobu nekonať a nezakladá jeho zodpovednosť za nezákonnosť trvania väzby podľa kritérií zákonnosti väzby ustanovených v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru. V zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť dôvodom na držanie vo väzbe znamenajúcej obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte pred tým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená (I. ÚS 6/02). Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca pre splnenie kritéria „zákonnosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (stasa itis c. Litva z 21. marca 2002).

V danej veci sa v sťažnosti namietané obdobie (od 10. septembra 2005 do 24. novembra 2005) týka prípadu väzby v konaní pred súdom (po podaní obžaloby). Trestný poriadok explicitne neustanovuje povinnosť súdu konajúcemu vo veci rozhodnúť v určitej lehote od podania obžaloby o ďalšom trvaní väzby, ak o väzbe už nerozhodol podľa § 314c ods. 3 Trestného poriadku. Takúto povinnosť explicitne neustanovuje konajúcemu súdu ani v prípade, ak bola podaná obžaloba bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte predtým, ako uplynie základná väzobná lehota alebo lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená. Posudzovaný prípad sa teda z hľadiska zákonnej úpravy odlišuje od tých prípadov ďalšieho trvania väzby, v ktorých zákon výslovne vyžaduje povinnosť súdu rozhodnúť o predĺžení lehoty trvania väzby. Ústavný súd vzal túto odlišnosť zákonnej úpravy do úvahy. Zároveň však vzal do úvahy aj to, že všeobecné súdy sú povinné vykladať a uplatňovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských

právach, teda tak, aby svojím postupom a rozhodnutím dbali o efektívne dodržiavanie základných práv zaručených v ústave alebo v medzinárodnej zmluve.

Ústavný súd preto v danom prípade nemohol prijať argument konajúceho krajského súdu, podľa ktorého Trestný poriadok v § 71 ods. 2 ustanovuje maximálnu dobu trvania väzby na dva roky, pričom v posudzovanej veci táto lehota do rozhodnutia krajského súdu (19. októbra 2005) neuplynula, a preto nebol ani dôvod na jej predĺženie v zmysle § 71 ods. 2 Trestného poriadku. V tejto súvislosti treba uviesť, že lehota dvoch rokov ustanovená v citovanom ustanovení je lehotou maximálnou, po ktorú môže väzba trvať v prípravnom konaní a v konaní pred súdom. V posudzovanom prípade väzba začala plynúť 10. marca 2005 od 7.40 h. Z pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 9 T 136/2005 vyplýva, že základná lehota trvania väzby v prípravnom konaní – šesť mesiacov – uplynula 10. septembra 2005 o 7.40 h. Obžaloba bola prokurátorom podaná okresnému súdu 17. augusta 2005. Okresný súd konajúci vo veci k 10. septembru 2005, teda ku dňu, na ktorý pripadol koniec šesť – mesačnej základnej väzobnej lehoty ustanovenej pre prípravné konanie, nerozhodol o jej ďalšom trvaní.

Absencia formálneho rozhodnutia okresného súdu k 10. septembru 2005, na ktorý pripadol koniec zákonnej základnej šesťmesačnej väzobnej lehoty ustanovenej pre prípravné konanie, vo svojich dôsledkoch znamená, že ďalšie trvanie väzby počnúc 11. septembrom 2005 nebolo podložené právnym titulom, ktorý by zabezpečil jej legitímnosť a legálnosť. Ak na sťažovateľovi bola vykonaná väzba po 10. septembri 2005, jej ďalšie trvanie až k 24. novembru 2005, keď bol nariadený výkon trestu súdom, je potrebné považovať za porušenie základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 17 ods. 5 ústavy, ako aj práva v čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Nečinnosť súdu príslušného na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby nemožno podľa názoru ústavného súdu za žiadnych okolností považovať za spôsob rozhodnutia v trestnom konaní, a to ani v prípade, ak pri preskúmaní obžaloby dospel konajúci súd k záveru o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby. Neobstojí tvrdenie odvolacieho súdu, že povinnosťou okresného súdu bolo v zmysle § 314c ods. 3 Trestného poriadku rozhodnúť o ďalšom trvaní

väzby len v prípade, ak by tento nenariadil hlavné pojednávanie. Ustanovenie § 314c ods. 3 Trestného poriadku nemá charakter samostatného a zvláštného procesného ustanovenia, ale je použiteľné vždy iba s príslušným ustanovením uvedeným v prvom oddiele IV. hlavy. Toto ustanovenie nadväzuje na zásadu vyjadrenú v § 72 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku, podľa ktorej sú všetky orgány činné v trestnom konaní vrátane súdov povinné skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby ešte trvajú, alebo či sa nezmenili. Jeho význam spočíva v pripomenutí či zdôraznení tejto inak všeobecne ustanovenej povinnosti súdu rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby v tom prípade, keď dochádza často k zmene postavenia obvineného v dôsledku rozhodnutí procesnej, ale často aj vecnej povahy. Z uvedeného vyplýva, že ani rozhodnutie súdu o nariadení hlavného pojednávania nezbavuje súd povinnosti skúmať dôvodnosť ďalšieho trvania väzby a v prípade, že medzičasom, t. j. do termínu konania hlavného pojednávania uplynie základná šesť – mesačná lehota pre ďalšie trvanie väzby, je uznesením povinný rozhodnúť o jej ďalšom trvaní.

Je potrebné dôsledne rešpektovať ústavnú požiadavku, aby sa väzba vždy opierala o rozhodnutie súdu. Ak takéto rozhodnutie nie je včas vydané, potom sa väzba stáva protiprávnou s následkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvádzané okolnosti danej veci postup, ako aj napadnuté rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 2 Tos 180/05 z 19. októbra 2005 ústavný súd posúdil a zistil, že krajský súd porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo zaručené v čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Pretože ústavný súd vyslovil porušenia uvedených práv, rozhodol aj o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ medzičasom 24. novembra 2005 nastúpil na výkon trestu, neprichádza už do úvahy, aby ústavný súd nariadil jeho prepustenie z väzby na slobodu.

Nebolo možné vyhovieť ani sťažovateľovej požiadavke o priznanie primeraného zadost'učinenia v sume 200 000 Sk. Ústavný súd je toho názoru, že rozhodnutie o namietanom porušení základných práv sťažovateľa a zrušenie namietaného rozhodnutia sú dostatočným poskytnutím ochrany jeho základných práv, ktorých porušenie namieta.

Z dôvodu náhrady trov právneho zastúpenia priznal ústavný súd odmenu advokátovi v sume 27 062 Sk.

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu v sťažnosti žiadal, aby ústavný súd rozhodol aj o náhrade trov jeho právneho zastúpenia. Právny zástupca sťažovateľa, ktorý bol sťažovateľovi ustanovený uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 222/06-12, na verejnom zasadnutí vyčíslil trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 26 934 Sk, a to za úkony právnej služby špecifikované v liste z 28. júna 2007, ako aj trovy vyplývajúce z jeho účasti na pojednávaní na ústavnom súde 16. októbra 2007.

Ústavný súd považoval za dostatočne preukázané a odôvodnené priznanie náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa v celkovej sume 27 062 Sk, a preto Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária“) uložil zaplatiť trovy konania v uvedenej sume na účet právneho zástupcu sťažovateľa (bod 5 výroku nálezu) a zároveň krajskému súdu prikázal zaplatiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 27 062 Sk na účet kancelárie (bod 6 výroku nálezu).

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Podľa § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu

vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2005 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 16 381 Sk a za prvý polrok 2006 bola táto priemerná mesačná mzda 17 822 Sk.

Na základe uvedeného ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby poskytnuté v roku 2006 (3 x 2 730 Sk + režijný paušál 3 x 164 Sk) a 3 úkony právnej služby poskytnutej v roku 2007 (3 x 2 970 Sk + režijný paušál 3 x 178 Sk).

Podľa § 15 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Okrem režijných nákladov priznal aj náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu vlakom zo Ž. do D. a späť 28. septembra 2006 v sume 223 Sk a 89 Sk stravné a 20. júna 2007 v sume 212 Sk, nárok na stravné 89 Sk, ako aj cestovné na pojednávanie 16. októbra 2007 v sume 745 Sk. Výpočet cestovných výdavkov a výdavkov na stravné ústavný súd realizoval v súlade so zákonom č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“) a opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 615/2005 Z. z. o sumách stravného.

Podľa § 15 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu za stratu času.

Podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu. Ústavný súd rozhodol aj o náhrade za stratu času 6 hodín (12 polhodín) stráveného cestou zo Ž. do D. a späť 28. septembra 2006 ($16\,381\text{ Sk} : 60 = 273\text{ Sk}$; $273\text{ Sk} \times 6 = 1\,638\text{ Sk}$) a 20. júna 2007 ($17\,822\text{ Sk} : 60 = 297\text{ Sk}$; $297\text{ Sk} \times 6 = 1\,782\text{ Sk}$), ako aj o náhrade za stratu času stráveného cestou na pojednávanie na ústavný súd a späť $4\,158\text{ Sk}$ ($297\text{ Sk} \times 14 = 4\,158\text{ Sk}$).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2007